

Finantsinspeksioon

Laenude nõiaring – uue laenuga vana laenu teenindamine

Teele Jürjer
Finantsteenuste järelevalve osakonna jurist
Finantsinspeksioon

Kuidas see toimub?

- Esmane laenamine - Tarbija võtab laenu, et rahastada mingit vajadust või soovi;
- Laenu tasumisel tekib probleem - Tarbija ei suuda laenu õigel ajal tasuda ja tal tekib makseraskus;
- Uue laenu võtmine olemasolevate laenude tasumiseks - Tarbija võtab uue laenu, et maksta ära varasemad võlad;
- Tekib tagasimaksmise ring - Kui tarbija ei suuda ka uut laenu õigel ajal tasuda, võib ta võtta veel ühe laenu, et tasuda varasemad võlad.

Miks seda tehakse?

- Ajutine rahaprobleemide lahendamine - Tarbija ei suuda laene tasuda, kuna tal on ajutine rahaline raskus. Uue laenu võtmine tundub kiire ja kerge lahendus;
- Emotsionaalne rahulolu - Laenude tasumine võib pakkuda lühiajalist emotsionaalset rahulolu, eriti kui tarbija tunneb, et ta saab vältida võlgade kuhjumist või hilinenud maksetest tulenevaid probleeme;
- Madal teadlikkus tagajärgedest - Tarbijal ei pruugi olla täielikku arusaama, et uue laenu võtmine võib viia veelgi suurematesse raskustesse;
- Krediidiandjate turundus - Erinevad reklaamid, sealhulgas otsepostitus, võivad jätta mulje, et laenu saamine on lihtne ja kiire lahendus rahaliste probleemide lahendamiseks.

Tagajärjed ja probleemid

- Võlgade suurenemine - Lisanduvad uued intressid ja põhiosa summad;
- Sõltuvus krediidiandjatest - Pidev laenamine võib tekitada sõltuvust krediidiandjatest, mis võib omakorda viia olukorrani, kus inimene ei suuda üldse ilma laenudeta igapäevaeluga toime tulla;
- Psühholoogiline ja emotsionaalne koormus - Laenude pidev tagasimaksmine ilma, et olukord reaalselt paraneks, tekitab frustratsiooni ja meeleheidet;
- Õiguslikud ja sotsiaalsed tagajärjed.

Krediidiandja vaatenurk ja tuvastamise keerukus

- Kui makseid tasutakse õigeaegselt on tarbija tegeliku finantsolukorra tuvastamine äärmiselt keeruline;
- Pidev krediitide võtmine, olgu see samalt või erinevatelt krediidiandjatelt, võib olla potentsiaalne ohumärk, kuid üksiku näitajana ei ole piisav lõpliku hinnangu andmiseks;
- Inimeste finantsolukorrad on väga erinevad.

Krediidiandjate ja tarbijate roll

- Krediidiandja roll:
 - Hinnata tarbija krediitvõimelisust;
 - Pakkuda krediidilepingu kohta selget teavet;
 - Võlgnevuses tarbija märkamine ja ümberkujundamise võimaluste pakkumine.
- Tarbija roll:
 - Vastutus teadlikult hoolitseda enda rahaasjade eest;
 - Anda krediidiandjale teada, kui makseraskused on tekkinud.

Lahendus

- Tugev järelevalve krediidiandjate üle, mis tagab, et mängureeglid on ausad ja läbipaistvad;
- Finantskirjaoskuse süstemaatiline arendamine, alates koolist kuni täiskasvanueani;
- Rahandusalane nõustamine ja ligipääs sõltumatule infole enne krediidi võtmist;
- Sotsiaalpoliitika, mis vähendab olukordi, kus inimesed on sunnitud krediiti võtma lihtsalt ellujäämiseks.

Finantsinspektion

Aitäh!